Utredning samfunnsavdeling

Innholdsfortegnelse

1 Evaluering av Samfunnsavdelingen i FK Bodø/Glimt 2
1.1 Formål og avgrensning 2
1.2 Bakteppe – klubbens samfunnsoppdrag 3
1.3 Organisering og ressursbruk i Samfunnsavdelingen 3
1.4 Kartlegging av aktiviteter 3
1.4.1 Barne- og ungdomsfotball (Samfunnsavdelingens rolle) 3
1.4.2 Gatelag 4
1.4.3 Stjernelag 4
1.4.4 Øvrige tiltak og samarbeid 5
1.5 Vurdering av samfunnsnytte og ringvirkninger 5
1.6 Samfunnsnytte belyst gjennom medlems- og frivilligundersøkelsen 5
1.6.1 Samlet vurdering 7
1.7 Oppsummering av tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere 7
1.8 Anbefalinger og prioriteringer – seks hovedgrep 9
2 Utrede ulike modeller for samarbeid rundt barne- og ungdomsfotballen med Grand 11
2.1 Formål 11
2.2 Bakteppe og utfordringsbilde 11
2.3 Grunnleggende premisser 12
2.4 Om dialogen med Grand 12
2.5 Anbefalt modell – «Sentrumsmodellen» 12
2.5.1 Hva skal modellen oppnå? 12
2.6 Sentrale innvendinger og utvalgets vurderinger 13
2.7 Glimts rolle som breddeklubb i den nye modellen 13
2.8 Hva bør Glimt konkret gjøre? 14
2.9 Utvikling av en felles sentrumsidentitet 15
2.10 Kommunikasjon og videre prosess 16

Styret har vedtatt at klubben skal gjennomføre en bred og grundig vurdering av aktivitetene i Samfunnsavdelingen og barne- og ungdomsfotballen. Utredningen skal gi styret et godt beslutningsgrunnlag for hvordan klubben kan skape størst mulig samfunnsnytte og sikre et bærekraftig og fremtidsrettet fotballtilbud.

Vedtak

Styret gir sin tilslutning til forslaget om å nedsette et utvalg for vurdering av Samfunnsavdelingens aktiviteter i FK Bodø/Glimt. Utvalget rapporterer løpende til styret. Utvalget skal levere en avsluttende rapport innen 1. juni 2026.

Utvalget vil bestå av:
Ørjan Berg (Leder)
Cato Moan
Berit Wilhelmsen
Annelin Leirvik
Tor Arne Aga

Mandatet vil være som følger:

1. Evaluering av samfunnsavdelingens aktivitet og ressursbruk mtp å skape størst mulig samfunnsnytte.

   Evaluering av all aktivitet i samfunnsavdelingen som et første steg, for å gi innspill til eventuelle justeringer i tilbudet. I en slik vurdering vil samarbeidet med NFF Nordland være sentralt da flere av områdene er viktige for kretsens satsninger

2. Utrede ulike modeller for samarbeid rundt barne- og ungdomsfotballen med Grand med mål om et styrket fotballtilbud i sentrum.

1 Evaluering av Samfunnsavdelingen i FK Bodø/Glimt

1.1 Formål og avgrensning

Formålet med denne delen av utredningen er å vurdere om dagens aktiviteter og ressursbruk i Samfunnsavdelingen i FK Bodø/Glimt bidrar til ønsket effekt i tråd med klubbens mål, verdigrunnlag og samfunnsoppdrag. Evalueringen skal gi styret et kunnskapsbasert grunnlag for å vurdere om klubben i dag skaper størst mulig samfunnsnytte gjennom Samfunnsavdelingen, samt peke på eventuelle forbedrings- og utviklingsområder.

Del 1 omfatter:

- Samfunnsavdelingens mandat, rolle og forankring i klubbens overordnede samfunnsoppdrag
- Kartlegging og beskrivelse av dagens aktiviteter, målgrupper og ressursbruk
- Vurdering av samfunnsnytte og ringvirkninger, inkludert innspill fra aktive deltakere og samarbeidspartnere
- Relevans opp mot eksterne rammer og satsinger, herunder NFF Nordland

Evalueringen omfatter ikke vurdering av samarbeidsmodeller for barne- og ungdomsfotballen med Grand, som behandles i Del 2 av utredningen.

1.2 Bakteppe – klubbens samfunnsoppdrag

FK Bodø/Glimt har over tid utviklet et tydelig samfunnsoppdrag, der klubben skal være en aktiv bidragsyter til fellesskap, inkludering og sosial bærekraft i regionen. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom initiativer som *Action Now* og klubbens verdigrunnlag kjent som *Vårres måte*. Klubbens selvforståelse er at Bodø/Glimt ikke bare er en eliteklubb innen toppfotball, men også en sentral samfunnsaktør i Nord-Norge. Samfunnsavdelingen er et av klubbens viktigste virkemidler for å omsette verdigrunnlag og ambisjoner til konkret handling, rettet mot både barn, unge, voksne og grupper som står i risiko for utenforskap.

Samfunnsoppdraget forutsetter at aktivitetene er:

- Relevante for reelle samfunnsutfordringer
- Forankret i klubbens verdier og identitet
- Bærekraftige over tid, både organisatorisk og økonomisk
- I samspill med offentlige aktører, idrettens organisasjonsledd og frivilligheten

Dette danner rammen for evalueringen i Del 1.

1.3 Organisering og ressursbruk i Samfunnsavdelingen

Samfunnsavdelingen består per i dag av to faste ansatte:

- Leder for Samfunnsavdelingen
- Aktivitetsleder

I tillegg er store deler av aktiviteten avhengig av frivillige trenere, engasjementer og samarbeid med eksterne aktører. Avdelingen har ansvar for både planlegging, gjennomføring, koordinering og videreutvikling av et bredt spekter av aktiviteter.

Ressursbruken i Samfunnsavdelingen kjennetegnes av:

- Høy aktivitetsbredde sett i forhold til antall ansatte
- Betydelig bruk av frivillig innsats
- Avhengighet av samarbeid med kommune, særforbund, Fotballstiftelsen og andre aktører
- Kombinasjon av stabile, etablerte tilbud og utviklings-/pilotprosjekter

Dette gir både styrker og utfordringer som belyses videre i evalueringen.

1.4 Kartlegging av aktiviteter

1.4.1 Barne- og ungdomsfotball (Samfunnsavdelingens rolle)

Barne- og ungdomsfotballen i FK Bodø/Glimt omfatter om lag 400 spillere i alderen 6–19 år, fordelt på rundt 40 lag. Aktiviteten involverer cirka 80 trenere, hvor hovedtyngden er

foreldretrenere. Omfanget er betydelig, med anslagsvis 2 500 treninger og rundt 1 000 kamper årlig.

Verdigrunnlaget er forankret i PULS-modellen (Prestasjon, Utvikling, Lojalitet og Samhold), hvor utvikling og mestring vektes høyere enn resultater. Samfunnsavdelingens bidrag ligger særlig i:

- Verdiforankring og kulturbygging
- Samordning og støtte til trenere og frivillige
- Bidrag til helhetlig «fotball for alle»-tankegang

Aktiviteten har høy samfunnsverdi gjennom å gi barn og unge et strukturert fritidstilbud, styrke sosial tilhørighet og fremme fysisk og psykisk helse.

1.4.2 Gatelag

Gatelagene i Norge er et tilbud som drives av Toppklubbene på herresiden, dvs Eliteserien- og OBOS-lagene. Hvert lag her har gatelag som drives av klubben de tilhører med Fotballstiftelsen som paraplyorganisasjon.

FK Bodø/Glimt driver som eneste klubb to gatelagstilbud:

- Glimtvis som er et etterverns tilbud med to treninger ukentlig på ettermiddagstid.
- Bodø/Glimt Gatelag som er et lavterskel tilbud i nært samarbeid med oppfølgingstjenesten i Bodø kommune med en trening ukentlig på dagtid.

Tilbudene retter seg mot kvinner og menn med utfordringer knyttet til rus, psykisk helse og utenforskap. Gatelagene i Bodø/Glimt har både faste trenere, frivillige ressurser og kommunal tilstedeværelse.

Gatelagsaktiviteten er godt dokumentert nasjonalt som et av de mest effektive tiltakene innen inklusjon og rehabilitering, og gir betydelige samfunnsøkonomiske gevinster. Lokalt oppfattes tilbudet som særdeles verdifullt, både for deltakerne selv og for samarbeidspartnere i kommunen og hjelpeapparat.

1.4.3 Stjernelag

Bodø/Glimt Stjernelag er et fotballtilbud for barn og unge i alderen 6–17 år med funksjonsutfordringer. Laget består av cirka 15–20 spillere og drives med fast aktivitetsleder og frivillige trenere.

Tiltaket bidrar til:

- Likeverdig tilgang til idrett og fellesskap
- Deltakelse på barnas egne premisser
- Avlastning og støtte til familier

Stjernelaget er et tydelig uttrykk for klubbens inkluderende samfunnsrolle og oppfattes som et viktig, men ressurskrevende tilbud i forhold til avdelingens samlede kapasitet.

1.4.4 Øvrige tiltak og samarbeid

Samfunnsavdelingen har i tillegg ansvar for eller medvirkning i:

- Oldboys- og veteranlag
- Planlagt tilbud innen gåfotball for eldre
- Rolle som MOT-ambassadørklubb og samarbeid med skolene i Bodø
- Koordinering av Bodø-modellen for samarbeid mellom klubbene i byen
- Pågående vurdering av økt innsats innen sosial bærekraft, blant annet gjennom Action Now

Tiltakene varierer i modenhet, omfang og ressursbehov, men bidrar samlet til å forsterke klubbens posisjon som samfunnsaktør.

1.5 Vurdering av samfunnsnytte og ringvirkninger

Samfunnsavdelingen treffer et bredt spekter av målgrupper – fra barn og unge i ordinære oppvekstløp til voksne med sammensatte utfordringer. På tvers av aktivitetene kan følgende samfunnsnytte identifiseres:

- Forebygging av utenforskap
- Bedre fysisk og psykisk helse
- Styrket sosial tilhørighet og fellesskap
- Reduserte kostnader for offentlige tjenester over tid

Foreløpige innspill fra deltakere og samarbeidspartnere peker på høy opplevd verdi av tilbudene, særlig innen gatelag og inkluderende tiltak. Samtidig gir bredden i aktivitetene utfordringer knyttet til prioritering, tydelighet i mål og kapasitet hos ansatte.

Samarbeidet med NFF Nordland vurderes som særlig relevant, da flere av tiltakene støtter opp under kretsens satsinger innen inkludering, breddefotball og samfunnsansvar.

1.6 Samfunnsnytte belyst gjennom medlems- og frivilligundersøkelsen

I forbindelse med utredningen er det gjennomført en medlemsundersøkelse. Medlemsundersøkelsen gir ikke bare innsikt i medlems- og klubbopplevelse, men også et tydelig indirekte bilde av klubbens samfunnsrolle og samfunnsnytte.

Flere av hovedfunnene kan direkte kobles til sentrale samfunnseffekter:

1. **Inkludering og tilhørighet – styrke i samfunnsoppdraget**
   Undersøkelsen viser at klubben i stor grad oppleves som inkluderende, med gode verdier og fokus på trivsel og trygghet. Mange respondenter peker på at «alle får være med» og at miljøet oppleves som positivt og inkluderende.

Dette er sentralt i et samfunnsperspektiv, da slike arenaer bidrar til:

- sosial inkludering av barn og unge
- forebygging av utenforskap
- etablering av trygge oppvekstmiljø

Dette underbygger at Samfunnsavdelingen og barne- og ungdomsfotballen er viktige verktøy for å realisere klubbens samfunnsoppdrag.

2. **Trenerrollen som samfunnsbærer**
   Undersøkelsen viser samtidig at trenerne er helt avgjørende for den positive opplevelsen, men at de opplever lavere støtte, høy belastning og svakere tilknytning til klubben.

Fra et samfunnsperspektiv er dette særlig viktig fordi:

- trenerne er de viktigste relasjonsbyggerne for barn og unge
- de fungerer som uformelle rollemodeller og trygghetspersoner
- kvaliteten i trenerrollen påvirker direkte barn og unges trivsel, utvikling og tilhørighet

Svakheter i treneropplevelsen innebærer derfor ikke bare en intern organisasjonsutfordring, men også en potensiell reduksjon i klubbens samfunnsnytte.

3. **Klubbtilhørighet og fellesskap – grunnlag for sosial kapital**
   Undersøkelsen avdekker et gap mellom sterk lagtilhørighet og svakere opplevelse av tilhørighet til klubben som helhet.

Dette er relevant i et samfunnsperspektiv fordi:

- idrettslag er sentrale arenaer for å bygge sosial kapital
- sterk klubbtilhørighet øker sannsynlighet for langvarig deltakelse
- fellesskapsopplevelse er viktig for livskvalitet og psykisk helse

Et svakere klubbfellesskap kan dermed redusere den langsiktige samfunnseffekten av aktiviteten.

4. **Opplevd verdi og tilgjengelighet – betydning for deltakelse**
   Flere respondenter peker på utfordringer knyttet til kostnader og opplevd verdi for pengene. I et samfunnsperspektiv er dette viktig fordi:
   - økonomiske barrierer er en av de viktigste årsakene til frafall i idrett
   - opplevd verdi påvirker rekruttering og frafall
   - bred deltakelse er en forutsetning for å oppnå samfunnseffekt

Dette understreker betydningen av å sikre at tilbudet oppleves tilgjengelig og relevant for ulike grupper.

5. **Opplevelse av prioritering – betydning for breddens samfunnsrolle**
   Et gjennomgående funn er opplevelsen av at barne- og ungdomsfotballen er underprioritert sammenlignet med eliteaktivitet.

Dette har direkte betydning for samfunnsnytten, da:

- det er breddetilbudet som når flest og har størst samfunnseffekt
- opplevd prioritering påvirker frivillighet, engasjement og rekruttering
- legitimiteten til klubbens samfunnsrolle svekkes dersom bredden oppleves nedprioritert

1.6.1 Samlet vurdering

Medlemsundersøkelsen viser at FK Bodø/Glimt leverer høy samfunnsnytte gjennom inkluderende aktivitet og sterke lokale fellesskap, men at det samtidig er strukturelle utfordringer som kan svekke den langsiktige effekten.

Det mest sentrale funnet i et samfunnsperspektiv er at:
Klubbens største styrke ligger i møte mellom mennesker (lagene, trenerne og miljøet), mens de største utfordringene ligger i systemene rundt (støtte, struktur og prioritering).
Dette innebærer at relativt målrettede organisatoriske grep kan gi betydelig økt samfunnseffekt uten nødvendigvis å øke aktivitetsnivået vesentlig.

1.7 Oppsummering av tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere

Tilbakemeldingene fra samarbeidspartnerne gir et tydelig og samstemt bilde av at Samfunnsavdelingen i FK Bodø/Glimt utgjør en viktig og verdifull aktør i det lokale velferds- og inkluderingsarbeidet.

1. Betydelig effekt for enkeltindivider
Særlig tiltakene rettet mot utsatte grupper, som gatelaget (Glimtvis) og Stjernelaget, fremheves som tiltak med stor betydning for den enkelte deltaker. Tilbakemeldingene beskriver hvordan deltakelse bidrar til:

- økt livskvalitet
- bedre fysisk og psykisk helse
- mestring og selvstendighet
- struktur og innhold i hverdagen

For personer med rusproblematikk, psykiske utfordringer eller funksjonsnedsettelser beskrives aktivitetene som en viktig arena for å komme ut av isolasjon, utvikle rutiner og bygge relasjoner. Flere peker også på at tilbudene fungerer som et effektivt ettervern og bidrar til overgang til arbeid, utdanning eller mer stabile livssituasjoner.

2. Sterk sosial integrering og fellesskapsbygging
Et gjennomgående tema er at tiltakene skaper inkluderende arenaer der deltakerne får:

- oppleve tilhørighet til et lag og et fellesskap
- bygge sosiale relasjoner og nettverk
- være del av noe større enn seg selv

Særlig trekkes det frem at aktivitetene integrerer deltakerne i samfunnet på en måte som ikke oppleves stigmatiserende. Dette gjelder både deltakelse i trening, kamper og andre klubbarenaer, inkludert arrangementer knyttet til A-laget.

For barn og unge med funksjonsutfordringer understrekes det at tilbud som Stjernelaget gir tilgang til en sosial arena som ellers ofte mangler, og som har stor betydning for utvikling av samhandling, vennskap og sosial kompetanse.

3. Verdi for samarbeidende tjenester og fagmiljøer

Samarbeidspartnerne, særlig innen helse, oppfølgingstjenester og kriminalomsorg, fremhever også betydelig nytte for egne tjenester. De beskriver at Samfunnsavdelingens tilbud:

- supplerer og forsterker eksisterende oppfølgingstiltak
- gir praktiske arenaer for å jobbe med mestring og utvikling
- bidrar til bedre resultater i rehabiliterings- og behandlingsløp

Det fremheves også at samarbeidet med klubben styrker faglig utvikling og gir mulighet for å teste nye tilnærminger i praksis.

4. Høy kvalitet i samarbeid og gjennomføring

Tilbakemeldingene gir et entydig positivt bilde av samarbeidet med Samfunnsavdelingen:

- god tilgjengelighet og lav terskel for kontakt
- fleksibilitet og løsningsorientert tilnærming
- vilje til å tilpasse aktivitet til deltakernes behov

Det pekes på at klubben oppleves som profesjonell i gjennomføring, samtidig som den har en inkluderende og personlig tilnærming til deltakerne.

5. Samfunnsøkonomisk og langsiktig verdi

Flere av tilbakemeldingene fremhever at tiltakene, selv om de kan fremstå som små i omfang, har stor effekt på individnivå – noe som gir betydelige ringvirkninger på samfunnsnivå.

Dette gjelder særlig:

- redusert belastning på helse- og oppfølgingstjenester
- bedre reintegrering i samfunnet
- langsiktige gevinster knyttet til arbeid og selvstendighet

Tiltakene beskrives derfor som kostnadseffektive sett i et samfunnsperspektiv.

6. Utviklingsmuligheter og forbedringspunkter

Til tross for svært positive tilbakemeldinger pekes det også på enkelte utviklingsområder:

- behov for økt synlighet og informasjon om tilbudene
- potensial for å nå flere målgrupper
- ønske om fortsatt tett dialog og koordinering med samarbeidspartnere

Dette gjelder særlig muligheten for å rekruttere flere deltakere og sikre at tilbudene blir kjent for relevante brukergrupper.

Samlet vurdering

Samarbeidspartnernes tilbakemeldinger gir et tydelig bilde av at Samfunnsavdelingen:

- leverer høy og dokumenterbar verdi for enkeltindivider
- er en viktig arena for inkludering, mestring og fellesskap

- fungerer som et effektivt supplement til offentlige tjenester
- bidrar til betydelige samfunnsøkonomiske gevinster over tid

1.8 Anbefalinger og prioriteringer – seks hovedgrep

Basert på evalueringen av aktivitetene, medlemsundersøkelsen og tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere, anbefales det å samle det videre utviklingsarbeidet i seks overordnede hovedgrep som samlet vil bidra til å øke den totale samfunnsnytten av klubbens aktivitet.

Strategisk spissing av samfunnsoppdraget

Det anbefales å tydeliggjøre hva som er kjerneoppgavene i klubbens samfunnsarbeid, og prioritere disse mer målrettet.

Særlig bør det legges vekt på:

- inkluderende tiltak for utsatte grupper (gatelag, stjernelag)
- barne- og ungdomsfotball som breddearena
- samarbeid med offentlige aktører og ideell sektor

Dagens brede portefølje gir høy aktivitet, men utfordrer kapasitet og prioritering. En tydeligere strategisk spissing vil bidra til bedre ressursutnyttelse, økt effekt og sterkere forankring av samfunnsoppdraget.

Styrke trenerrollen (kritisk suksessfaktor)

Evalueringen viser at trenerrollen er avgjørende for kvaliteten i tilbudet, men samtidig et tydelig risikoområde.

Det anbefales å:

- etablere en mer strukturert oppfølging og støtte til trenere, i klubben, men også ut mot andre klubber
- utvikle faste arenaer for erfaringsdeling og kompetanse (trenerforum)
- redusere belastningen gjennom tydelig rolleavklaring og administrativ avlastning
- styrke opplevelsen av anerkjennelse og tilhørighet i klubben

Trenerne er det viktigste bindeleddet mellom klubb, spillere og foresatte, og fungerer som de primære relasjonsbyggerne i aktivitetene. En styrking av trenerrollen vil derfor ha direkte effekt på både kvalitet, stabilitet og samfunnsnytte.

Forbedre kommunikasjon og organisering
Undersøkelsen viser tydelige utfordringer knyttet til informasjon og organisering, særlig i barne- og ungdomsfotballen.

Det anbefales å:

- etablere tydelige og forutsigbare rutiner for kommunikasjon til medlemmer og foresatte
- klargjøre ansvar og roller i organisasjonen
- sikre mer enhetlig praksis på tvers av lag og årskull

- utnytte digitale verktøy bedre for informasjonsdeling

Dette vil bidra til bedre medlemsopplevelse, redusert belastning på trenere og økt tillit til klubbens organisering.

Løfte barne- og ungdomsfotballen tydeligere

Det er et gjennomgående funn at barne- og ungdomsfotballen oppleves som underprioritert i forhold til eliteaktivitet.

Det anbefales å:
- tydeliggjøre breddens rolle som kjerne i klubbens samfunnsoppdrag
- synliggjøre prioritering gjennom ressursbruk og oppfølging
- styrke den administrative og faglige støtten til lagene
- videreutvikle helhetlige utviklingsløp for spillere

Barne- og ungdomsfotballen er det området som når flest, og dermed gir størst samlet samfunnseffekt. En styrking av dette området er derfor avgjørende for å realisere klubbens overordnede mål.

Styrke klubbtilhørighet og fellesskap

Evalueringen viser at tilhørigheten til det enkelte lag er sterk, mens opplevelsen av klubben som fellesskap er svakere.

Det anbefales å:
- utvikle flere møteplasser og aktiviteter på tvers av lag
- styrke sosiale tiltak og klubbkultur
- øke koblingen mellom bredde og topp (synlighet, arrangementer, rollemodeller)
- ha særlig fokus på inkludering av jenter og utsatte grupper

En sterkere klubbtilhørighet vil bidra til økt lojalitet, lavere frafall og en mer varig samfunnseffekt av aktivitetene.

Videreutvikle samarbeid med eksterne aktører
Tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere viser at Samfunnsavdelingen har høy verdi som samarbeidspartner innen blant annet helse, oppfølgingstjenester og kriminalomsorg.

Det anbefales å:
- videreføre og systematisere dagens samarbeid
- utvikle mer strukturerte partnerskap med offentlig sektor
- øke synlighet og tilgjengelighet av tilbudene
- vurdere hvordan tiltak kan skaleres og nå flere målgrupper

Særlig tiltak som gatelag og stjernelag fremstår som effektive virkemidler med dokumentert nytte, og representerer et område med stort potensial for videre utvikling.

2 Utrede ulike modeller for samarbeid rundt barne- og ungdomsfotballen med Grand

2.1 Formål

Som del av mandatet har utvalget vurdert ulike modeller for organisering av barne- og ungdomsfotballen i sentrum av Bodø, med særlig fokus på samarbeidet mellom FK Bodø/Glimt og IK Grand Bodø. Mandatet har vært å identifisere en modell som best mulig ivaretar målet om et sterkt, bærekraftig og framtidsrettet fotballtilbud for barn og unge i sentrum.

Utvalgets arbeid har vært forankret i klubbens strategidokument *Vårres måte*, samfunnsavdelingens mandat og intensjonene i Bodø-modellen, hvor målet er å legge til rette for at flest mulig skal spille fotball lengst mulig i trygge og robuste miljøer.

Målet med arbeidet har vært å finne den modellen som gjør at flest mulig barn og unge i sentrum kan spille fotball lengst mulig, i trygge og robuste miljøer, med gode muligheter for både sportslig og menneskelig utvikling.

2.2 Bakteppe og utfordringsbilde

Utvalgets arbeid tar utgangspunkt i flere utviklingstrekk som utfordrer dagens organisering av fotballen i sentrum.

For det første viser utviklingen i elevtall at grunnlaget for rekruttering til fotballen i sentrum forventes å bli mindre i årene som kommer. Dette gjelder også sentrumsnære skoler som tradisjonelt har vært rekrutteringsgrunnlag for både Bodø/Glimt og Grand.

For det andre er ungdomsfotballen den mest sårbare delen av fotballtilbudet. Erfaringer fra både Bodø og norsk fotball generelt viser at frafallet øker betydelig i ungdomsårene. Samtidig blir lagene mer sårbare dersom spillergrunnlaget er begrenset. Resultatet kan bli små spillergrupper, manglende nivådeling, svakere sportslige og sosiale miljøer og i verste fall lag som går i oppløsning.

For det tredje har Bodø/Glimt og Grand i praksis overlappende nedslagsfelt i sentrum. Utvalget vurderer at dette gjør det stadig mer krevende å opprettholde parallelle ungdomsmiljøer som er robuste nok til å gi et godt tilbud over tid.

En tilleggsutfordring er at Bodø/Glimt i dag ikke tilbyr et breddebasert seniorløp etter ungdoms- og juniorfotballen. Mange spillere må derfor uansett bytte klubb i løpet av ungdomsårene dersom de ønsker å fortsette med breddefotball i senioralder. Dette bidrar til usikkerhet og kan forsterke frafall.

2.3 Grunnleggende premisser

Utvalget har lagt tre grunnleggende premisser til grunn for vurderingene:

Premiss 1: Modellen skal skape robuste lag og miljøer

Lagene skal være store nok til å tåle naturlig frafall, skader, variasjon i motivasjon og andre endringer som oppstår gjennom ungdomsårene. Målet er bærekraftige miljøer med plass til spillere på ulike nivåer.

Premiss 2: Bodø/Glimt skal ikke etablere et eget breddebasert seniorløp

Utvalget legger til grunn at Samfunnsavdelingen ikke skal drive divisjonsfotball eller senior breddefotball. Klubbens rolle er primært å være en bredde- og utviklingsarena i barnefotballen, samtidig som den ivaretar sitt samfunnsoppdrag.

Premiss 3: Bodø/Glimt skal fortsatt ha et tydelig fotfeste i bredden

Utvalget vurderer at breddeaktiviteten er en viktig del av klubbens identitet, samfunnsbidrag og folkehelsearbeid. Det er derfor ikke aktuelt å trekke Bodø/Glimt ut av barnefotballen. Tvert imot er det et mål å styrke klubbens bidrag på dette området.

2.4 Om dialogen med Grand

Dialogen med Grand Bodø er god. Klubbene har en felles oppfatning av utfordringsbildet og et felles bilde av målet med sentrumsfotballen og Bodø-fotballen i stort.

På administrativt nivå har klubbene over tid diskutert mulige samarbeidsformer og hva det i praksis vil innebære.

2.5 Anbefalt modell – «Sentrumsmodellen»

På bakgrunn av disse vurderingene anbefaler utvalget en ny samarbeidsmodell mellom Bodø/Glimt og Grand, omtalt som Sentrumsmodellen for fotball.

Modellen innebærer at:

- Bodø/Glimt rekrutterer fra Aspåsen skole.
- Grand rekrutterer fra Østbyen og Bodøsjøen skole.
- Begge klubbene tilbyr aktivitet i barnefotballen.
- Bodø/Glimt tilbyr fotball fram til og med det året spillerne fyller 13 år.
- Fra og med 14-årsalderen samles spillerne i Grand.

Målet er å etablere robuste ungdoms- og seniormiljøer i sentrum som gir plass til spillere med ulike ambisjoner og ferdighetsnivå.
Modellen bygger samtidig på en ambisjon om å utvikle en felles sentrumsidentitet rundt fotballen i sentrum, der klubbene samarbeider om spillerutvikling, trenerutvikling og fellesskap fremfor å konkurrere om et stadig mindre spillergrunnlag.

2.5.1 Hva skal modellen oppnå?

Utvalget understreker at målet ikke er å redusere aktiviteten i sentrum eller svekke breddesatsingen.

Målet er å:

- få flere barn og unge til å spille fotball lengre
- redusere frafallet i ungdomsfotballen
- skape større og mer robuste lag og miljøer
- sikre et bærekraftig fotballtilbud i sentrum over tid
- gi spillerne en tydeligere vei videre i ungdoms- og seniorfotballen
- bruke Bodø/Glimts ressurser der klubben kan skape størst verdi for flest mulig barn og unge.

Dersom modellen lykkes, vil:

- flere 16–19-åringer fortsatt spiller fotball
- færre lag går i oppløsning i ungdomsalderen
- flere opplever stabile miljøer gjennom ungdoms- og seniorfotballen
- flere barn får nytte av Glimts kompetanse og ressurser i de årene hvor deltakelsen i fotball er størst.

2.6 Sentrale innvendinger og utvalgets vurderinger

«Færre får spille i gul drakt»
Utvalget har forståelse for at dette oppleves som en reell bekymring. Glimt-drakten representerer identitet, stolthet og tilhørighet. Dette kom også tydelig fram i dialogmøtene med trenerne.

Utvalgets vurdering er likevel at målet ikke bør være at flest mulig spiller lengst mulig i Glimt-drakt, men at flest mulig spiller fotball lengst mulig. Dersom flere ungdommer fortsetter med fotball som 16-, 18- og 20-åringer, vurderes dette som viktigere enn hvilken klubbdrakt de representerer.

«Glimt bryr seg ikke lenger om bredden»
Utvalget deler ikke denne vurderingen.
Dersom målet var å redusere satsingen på bredden, ville ikke klubben opprettholdt en omfattende barnefotball, trenerveilederapparat, samfunnsavdeling, gatelag, stjernelag, MOT-samarbeid og Bodø-modellen. Utvalgets vurdering er tvert imot at modellen innebærer en tydeligere prioritering av bredden i de aldersgruppene hvor flest barn deltar i fotball.

«Hvorfor kan ikke Glimt samle alle spillerne i sentrum?»
Utvalget vurderer at Bodø/Glimt som regionens største og mest ressurssterke klubb har et ansvar for å bidra til en bærekraftig utvikling av hele fotballmiljøet i byen.
Grand har i dag et etablert ungdoms- og seniorløp som gir spillerne et naturlig tilbud videre i fotballen. Dersom dette skal være levedyktig over tid, må klubben ha et tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag. Utvalgets vurdering er derfor at målet ikke bør være å gjøre Bodø/Glimt størst mulig, men å gjøre Bodø-fotballen samlet sterkest mulig.

2.7 Glimts rolle som breddeklubb i den nye modellen

Utvalget er kjent med at en sentral bekymring knyttet til den foreslåtte modellen er om Bodø/Glimt fortsatt vil ha en tydelig rolle som breddeklubb. Utvalgets vurdering er at modellen

ikke innebærer en reduksjon i klubbens engasjement for bredden, men en tydeligere prioritering av hvor klubben kan skape størst verdi for flest mulig barn og unge. Samtidig forutsetter tilliten til modellen at Bodø/Glimt opprettholder et konkret og synlig engasjement innen barnefotball, trenerutvikling, klubbutvikling og samarbeid med øvrige fotballmiljøer i Bodø.

2.8 Hva bør Glimt konkret gjøre?

Forplikte seg til å være Nordlands beste barneklubb
Hvis Glimt trekker seg ut av ungdomsfotballen, må klubben samtidig være tydelig på at ambisjonen er å bli enda bedre på alderen 6–13 år.
For eksempel:

- flere trenerveiledere
- mer trenerutdanning
- bedre sportslig oppfølging
- egne keepertilbud
- flere aktivitetstilbud utenom trening
- mer støtte til lagledere og foreldregrupper

Budskap:
Vi gjør mindre av én ting for å gjøre mer av noe annet.

Etablere en klar trenerutviklingsmodell for sentrum
I medlemsundersøkelsen var trenerrollen både klubbens største styrke og største risiko.
Glimt må vise samfunnsansvar ved å si:
Selv om spillerne går videre til Grand, skal Glimt fortsatt bidra til å utvikle trenerne i sentrum.
Eksempel:

- trenerforum for Glimt og Grand
- trenerveiledning også i ungdomsfotballen
- åpne fagkvelder
- hospitering for trenere

Da bygger Glimt fotballkompetanse i hele sentrum.

Gi Grand tilgang til Glimts kompetanse
Hvis dette fremstilles som: "Spillerne går til Grand" vil det skape reaksjoner.
Hvis det fremstilles som: "Glimt og Grand bygger et felles utviklingsløp" vil det oppleves annerledes.
Konkrete tiltak:

- trenerveiledning
- keeperutvikling
- hospiteringsordninger
- felles spillerutviklingssamlinger
- tilgang til fagressurser

Lage en tydelig plan for overgangen til Grand
Hvis overgangen oppleves som: "Lykke til videre" så mister klubben troverdighet.

Aktuelle tiltak kan være

- felles treninger fra 12–13 år
- felles cuper

- trenermøter
- foreldremøter
- felles sosiale aktiviteter

Målet må være at overgangen oppleves som naturlig og forutsigbar.

Ta ansvar for hele Bodø-fotballen
Glimt må være tydelig på: Som regionens største og mest ressurssterke klubb har vi et ansvar for å bidra til sterke fotballmiljøer i hele Bodø.
Det betyr at klubben:

- ikke skal bygge seg selv størst mulig
- skal bidra til bærekraftige miljøer i byen
- skal styrke fotballen samlet

Dette er mye sterkere argument enn å si at "Grand trenger spillere".

Måle om modellen faktisk virker
For å skape tillit må vi forplikte oss til å følge opp resultatene.
For eksempel:

- antall aktive 14–19 år
- frafallsutvikling
- antall lag i ungdomsfotballen
- trenerstabilitet
- spiller- og foreldreundersøkelser

Da kan klubben etter 3–5 år faktisk svare på: Fikk vi flere til å spille fotball lengre?

2.9 Utvikling av en felles sentrumsidentitet

For at den foreslåtte samarbeidsmodellen skal lykkes over tid, vurderer utvalget at det ikke er tilstrekkelig å etablere en ny organisatorisk struktur. Modellen vil også være avhengig av at det utvikles en sterkere identitet knyttet til fotballen i sentrum av Bodø.

I dag er tilhørigheten i stor grad knyttet til den enkelte klubb. Mange barn, ungdommer og foresatte identifiserer seg sterkt med klubbfarge, drakt og klubbhistorie. Dette gjelder særlig Bodø/Glimt, hvor den gule drakten representerer identitet, stolthet og lokal tilhørighet. Samtidig viser erfaringer fra ungdomsfotballen at det som i størst grad påvirker om spillere fortsetter med fotball, er opplevelsen av vennskap, tilhørighet, trygghet og stabile miljøer.

Utvalget mener derfor at den nye modellen bør bygge på en bredere forståelse av tilhørighet, der målet er å utvikle en felles identitet rundt fotballen i sentrum. Ambisjonen må være at spillere, trenere og foresatte opplever at de er en del av et større fotballfellesskap, uavhengig av hvilken klubb de til enhver tid representerer.

En slik sentrumsidentitet skal ikke erstatte klubbidentitetene til Bodø/Glimt eller Grand, men fungere som et felles fundament for samarbeid. Hensikten er å gjøre overgangen fra barnefotball til ungdomsfotball mer naturlig og forutsigbar, og bidra til at spillerne opplever kontinuitet i miljø, vennskap og utviklingsmuligheter.

Utvalget vurderer at utvikling av en sentrumsidentitet kan bidra til:

- redusert frafall i ungdomsfotballen

- sterkere opplevelse av tilhørighet og fellesskap
- bedre forankring av samarbeidsmodellen hos spillere og foresatte
- mer robuste sportslige og sosiale miljøer
- økt samarbeid mellom trenere og frivillige på tvers av klubbene
- en sterkere samlet fotballkultur i sentrum av Bodø

For å bygge denne identiteten anbefaler utvalget at Bodø/Glimt og Grand etablerer flere felles arenaer og aktiviteter før overgangen til ungdomsfotballen. Dette kan blant annet omfatte:

- felles trenerfora og kompetansetiltak
- felles spillerutviklingssamlinger
- keeper- og ferdighetstilbud på tvers av klubbene
- sosiale aktiviteter mellom årskullene
- felles arrangementer på Aspmyra og Sentrumsarenaen
- gradvis integrering av spillermiljøene før overgang til ungdomsfotball

Utvalget mener videre at Bodø/Glimt, som regionens største klubb og viktigste fagmiljø innen fotballutvikling, bør ta en aktiv rolle i å utvikle denne identiteten. Dette innebærer ikke bare å videreføre et sterkt barnefotballtilbud, men også å bidra med kompetanse, trenerutvikling og faglige ressurser til beste for hele sentrumsfotballen.

Dersom modellen skal lykkes med målet om «flest mulig, lengst mulig, best mulig», vurderer utvalget at etableringen av en felles sentrumsidentitet er en av de viktigste suksessfaktorene. Målet må være at overgangen ved 14-årsalder oppleves som et naturlig steg videre i samme fotballfellesskap, heller enn som et brudd med eksisterende tilhørighet. På den måten kan sentrum utvikle sterke, bærekraftige og attraktive fotballmiljøer som gir flere barn og unge mulighet til å fortsette med fotball gjennom ungdoms- og senioralderen.

2.10 Kommunikasjon og videre prosess

Erfaringene fra trener- og foreldremøtene viser at forankring og forståelse av hensikten med modellen er avgjørende for videre behandling av saken. Flere deltakere etterlyste tydeligere forklaring på hvilke hensyn som ligger bak forslaget og hvordan modellen skal bidra til å redusere frafall og styrke ungdomsfotballen.

Utvalget anbefaler derfor følgende kommunikasjonsprinsipper:

- Informasjon til egne medlemmer før medieomtale
- Medlemmer, trenere, foreldre og frivillige skal få informasjon direkte fra klubben før saken omtales offentlig.
- Tydelig fokus på målet
- Kommunikasjonen skal bygge på «Flest mulig – Lengst mulig – Best mulig», og fremheve at formålet er å styrke fotballtilbudet og redusere frafall.
- Felles kommunikasjon med Grand Modellen bør presenteres som et felles utviklingsprosjekt for sentrumsfotballen, ikke som en overføring av aktivitet fra én klubb til en annen.
- Vektlegging av samfunnsoppdraget
- Kommunikasjonen bør tydeliggjøre at vurderingene er forankret i klubbens samfunnsoppdrag, bærekraftsperspektiv og ansvar for utviklingen av fotballen i Bodø.

- Beskrivelse av overgangsordninger
- Det må utarbeides en konkret plan for hvordan overgangen skal gjennomføres for spillere, trenere og foreldre, inkludert felles aktiviteter, trenerutvikling og gradvis etablering av en felles sentrumsidentitet.

Denne tilnærmingen vurderes å gi best grunnlag for forståelse, tillit og langsiktig forankring av den foreslåtte modellen.

Forslag til vedtak

Styret tar utvalgets rapport til orientering og slutter seg til hovedfunnene og anbefalingene i rapporten.

Styret vedtar å arbeide videre med den foreslåtte **Sentrumsmodellen** som grunnlag for fremtidig organisering av barne- og ungdomsfotballen i sentrum. Målet er å sikre et bærekraftig fotballtilbud som ivaretar prinsippet om «Flest mulig – Lengst mulig – Best mulig».

Styret legger til grunn at Bodø/Glimt fortsatt skal ha en tydelig rolle som breddeklubb og samfunnsaktør gjennom:

- et sterkt tilbud i barnefotballen,
- utvikling av trenerkompetanse,
- samarbeid med Grand og øvrige fotballmiljøer,
- videreføring av klubbens samfunnsoppdrag.

Styret ber administrasjonen:

1. Utarbeide endelig samarbeidsavtale med Grand.
2. Utarbeide plan for utvikling av en felles sentrumsidentitet og overgang mellom klubbene.
3. Gjennomføre en strukturert informasjons- og forankrings prosess overfor medlemmer, spillere, trenere og foresatte.
4. Legge fram en plan for implementering og evaluering av modellen for styret.

Styret ber om at effektene av modellen evalueres etter tre års drift med særlig fokus på frafall, antall aktive spillere, robuste lagmiljøer og opplevd kvalitet i tilbudet.